

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Súhrnná správa o vykonaných hodnoteniach v IROP 2014-2020

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

Bratislava 21. decembra 2022

Obsah

Úvod		3
Prehľad vykonaných hodnotení		3
Zistenia		7
Všeobecný záver		8
Zoznam skratiek		9

1. Úvod

Hodnotenie operačného programu je neoddeliteľnou súčasťou programového cyklu a slúži ako nástroj riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) a prostriedok na zvýšenie kvality, účinnosti a efektívnosti operačných programov, a na posúdenie ich vplyvu a dopadov na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020, kohéznej politiky, európskej územnej spolupráce a integrovanej námornej politiky. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako Riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program 2014-2020 (ďalej len „IROP“) predkladá predmetnú správu ako súhrn komplexných informácií o aktivitách riadiaceho orgánu (ďalej len „RO“) a jednotlivých sprostredkovateľských orgánov (ďalej len „SO“) v súlade s článkom 114 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

2. Prehľad vykonaných hodnotení

Za účelom realizácie hodnotení jednotlivých prioritných osí a špecifických oblastí podpory bol vypracovaný Plán hodnotenia operačného programu Integrovaný regionálny operačný program pre programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len „Plán hodnotenia IROP“), verzia 1.0, ktorý bol schválený členmi Monitorovacieho výboru pre IROP dňa 18.12.2015. Cieľom plánu hodnotenia je naplánovanie hodnotení pre IROP tak, aby sa získaním relevantných, platných a spoľahlivých informácií týkajúcich sa realizácie programu zlepšila kvalita vykonávania IROP. Primárnou úlohou hodnotenia OP je poskytnúť informácie o relevantnosti, účinnosti, efektívnosti a dopadoch programu a výsledky hodnotení by mali byť primárne použité pre efektívnejšie riadenie a implementáciu IROP alebo pre zvýšenie účinkov intervencií. Z tohto dôvodu bol schválený nasledujúci indikatívny zoznam hodnotení IROP na programové obdobie 2014 – 2020, ktorý pozostával z nasledujúcich hodnotení:

Názov hodnotenia: Hodnotenie plnenia čiastkových cieľov na úrovni prioritných osí IROP (priebežné hodnotenie výkonnosti OP)

Predmet a zdôvodnenie potreby hodnotenia: podklad pre vyhodnotenie plnenia výkonnostného rámca a príp. návrh revízie OP, hodnotenie efektívnosti a účinnosti OP, hodnotenie efektívnosti a účinnosti RIUS, vypracovanie podkladovej informácie pre Správu o stave implementácie EŠIF, vypracovanie výročných a záverečnej správy o vykonávaní IROP

Požadované údaje: ukazovatele výstupu príp. výsledku, finančné ukazovatele, kľúčové implementačné kroky, ukazovatele a iné údaje na úrovni projektu

Návrh metód: procesná analýza, prieskum, hodnotenie založené na teórii

Indikatívny časový harmonogram: 07/2017 - 07/2019

Indikatívny rozpočet: 90.000 EUR

Forma: externe

Názov hodnotenia: Hodnotenie dopadov intervencií OP zameraných na posúdenia účinnosti, fyzickej a finančnej efektívnosti a dopadu IROP v súvislosti s cieľmi stratégie EÚ 2020 (strategické)

Predmet a zdôvodnenie potreby hodnotenia: dosahovanie cieľov PO IROP, hodnotenie dopadov OP v hospodárskej a regionálnej oblasti, hodnotenie merateľných ukazovateľov na úrovni Regionálnych integrovaných územných stratégií (ďalej len „RIUS“) a na úrovni Integrovaných územných stratégií UMR.

Požadované údaje: programové ukazovatele, ukazovatele a iné údaje na úrovni projektu

Návrh metód: porovnanie pred a po (bez porovnávacjej skupiny), časové rady, prieskum, interview Korelačná / regresná analýza

Indikatívny časový harmonogram: 2020

Indikatívny rozpočet: 120.000 EUR

Forma: externe

Názov hodnotenia: Hodnotenia plnenia stanovených cieľov a dopadov PO IROP

Predmet a zdôvodnenie potreby hodnotenia: Hodnotenie napĺňania cieľov podľa jednotlivých prioritných osí a ich špecifických cieľov , so špecifickým dôrazom na: absorpčnú schopnosť jednotlivých aktivít, priebežné napĺňanie hodnôt ukazovateľov, špecifické aspekty implementácie (najmä integrovaný prístup, miestny rozvoj vedený komunitou)

Požadované údaje: správy z vyhodnotenia výziev, údaje na úrovni projektov

Návrh metód: porovnanie pred a po (bez porovnávacjej skupiny), časové rady, prieskum, interview Korelačná / regresná analýza

Indikatívny časový harmonogram: 2019

Indikatívny rozpočet: 70.000 EUR

Forma: externe

Názov hodnotenia: Hodnotenie vhodnosti nastavenia systému riadenia a kontroly OP z pohľadu efektívnosti a účinnosti jeho fungovania

Predmet a zdôvodnenie potreby hodnotenia: zmapovanie prínosov zjednodušenia administratívy, identifikácia novej potreby úpravy nastavenia systému riadenia a kontroly OP, hodnotenie vo vzťahu k pravidlám štátnej pomoci.

Požadované údaje: administratívne údaje, dĺžka trvania jednotlivých procesov, certifikačné a auditné zistenia a rovnaké údaje z programového obdobia 2007 - 2013

Návrh metód: interview, prieskumy, benchmarking, komparatívna analýza údajov (2007 - 2013 a 2014 - 2020)

Indikatívny časový harmonogram: 2018

Indikatívny rozpočet: 90.000 EUR

Forma: externe

Názov hodnotenia: Podrobná kvalitatívna analýza potenciálu KKP (kultúrneho a kreatívneho priemyslu) na Slovensku

Predmet a zdôvodnenie potreby hodnotenia: kvalitatívne zmapovanie (hodnotenie) KKP na Slovensku, monitorovanie (priebežné hodnotenie) a následné hodnotenie dopadov pre IROP PO3 (záverečné hodnotenie)

Požadované údaje: Meracie nastavenia kreatívneho ekosystému by mala poskytnúť lepší pohľad na potenciál a príležitosti pre rast a tvorbu hodnôt v regiónoch . Vyhodnotenie má poskytnúť komplexný rámec pre regionálny rozvoj s využitím kreatívnych centier ako platformy a sprostredkovateľa pre podporu podnikania, inovácií a zamestnanosti.

Návrh metód: interview, prieskumy, benchmarking, komparatívna analýza údajov (2007 - 2013 a 2014 - 2020)

Indikatívny časový harmonogram: úvodné mapovanie – 2016, priebežné hodnotenie – 2018, záverečné hodnotenie - 2022

Indikatívny rozpočet: 450.000 EUR

Forma: externe

RO IROP v dôsledku pandémie COVID-19 v rokoch 2020, 2021 a s tým spojených nariadeniach a opatreniach vlády SR na zamedzenie jej šírenia, zároveň z dôvodu karanténnych opatrení, výpadkoch administratívnych kapacít v dôsledku pandemických PN, OČR, ako aj organizačných a kapacitných zmenách na RO a jednotlivých SO nevykonalo ďalšie plánované hodnotenie OP z dôvodu plnenia vyššie uvedených nariadení a opatrení a zároveň možných skreslených výsledkov hodnotenia z dôvodu plnenia úloh v neštandardných podmienkach.

V nižšie uvedenej tabuľke č.1 je uvedené vykonané hodnotenie od 7. februára 2019 do 30. apríla 2019. Hodnotenie sa realizovalo na základe dohôd o vykonaní práce s 3 externými hodnotiteľmi, ktorí odpracovali spolu 821,5 hodín.

Tabuľka č.1 – prehľad vykonaných hodnotení

Identifikátor hodnotenia	Stručný popis predmetu hodnotenia	Názov hodnotenia	Fond(y) týkajúce sa hodnotenia	Tematické ciele	Odkaz na správu z hodnotenia
1	Strategické hodnotenie IROP bolo priebežným hodnotením stavu implementácie operačného programu k 31. 12. 2018. Účelom hodnotenia bolo zhodnotiť najmä absorpčnú schopnosť žiadateľov a úspešnosť	Hodnotenie plnenia čiastkových cieľov na úrovni prioritných osí IROP	EFRR	04 Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch 06 zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora	

	kontrahovania ako i čerpania projektov v rámci IROP. Hodnotenie sa zameralo na posúdenie nastavenia implementačného systému a hodnotenie úspešnosti plnenia ukazovateľov jednotlivých prioritných osí v rámci IROP. Posúdila sa tiež implementácia IROP vzhľadom na ciele stratégie Európa 2020. V rámci hodnotenia bola hlavná pozornosť venovaná otázke, ako poskytnutá podpora z IROP v rámci jednotlivých prioritných osí prispievala k napĺňaniu špecifických cieľov a strategického cieľa OP. Hodnotenie identifikovalo a analyzovalo, ktoré oblasti podpory boli najefektívnejšie a znamenali najvýraznejší prínos a zároveň tie oblasti, ktoré zaostávajú za stanovenými cieľmi.			efektívneho využívania zdrojov 07 Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach 08 Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily 09 Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii 10 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručnosti celoživotného vzdelávania	
--	---	--	--	--	--

V súlade s povinnosťou vyplývajúcej z čl. 56 ods. 3 nariadenia 1303/2013 plánuje RO IROP v roku 2023 uskutočniť hodnotenie OP. Cieľom hodnotenia bude vplyv realizovaných aktivít a posúdenie napĺňania pokroku k naplneniu špecifických cieľov jednotlivých PO. Rozsah hodnotení bude závisieť od potrieb a zadaní, ktoré RO špecifikuje, podľa výzvy, príslušnosti k špecifickým cieľom, prioritným osiam, geografickej pôsobnosti, resp. podľa tematickej oblasti a iných faktorov vyplývajúcich z implementačnej praxe, príp. potrieb v rámci nasledujúceho programového obdobia.

3. Zistenia

Po úvodnom zdržaní kvôli nastaveniu implementačného mechanizmu IROP bolo v rámci čiastkového hodnotenia k 31.12.2018 možné konštatovať, že sa podarilo dosiahnuť nárast objemu zazmluvnených projektov. Tento vývoj predstavoval základný predpoklad pre zrýchlenie ďalšieho kontrahovania aj čerpania alokovaných prostriedkov po zvyšok programového obdobia.

Absorpčnú schopnosť žiadateľov je vo všeobecnosti možné hodnotiť ako vysokú. Nastavenie programu sa ukázalo ako vysoko pozitívne v prípade PO1 a PO4, v ktorých existuje vysoká absorpčná schopnosť žiadateľov, že stanovené koncové ciele sa pravdepodobne podarí prekročiť. Úspešnosť možno deklarovať aj pri kontrahovaní v prípade PO2, kde väčšina ŠC vykazuje solídnu absorpčnú kapacitu. Problémom ostáva deinštitucionalizácia sociálnych zariadení pri danom nastavení. Kontrahovanie prostriedkov v rámci PO5 bolo len priemerné vzhľadom na špecifickosť a komplikovanosť zamerania a taktiež vplyv externých faktorov, existovali však rezervy pre ďalšie posilnenie výkonnosti. Nastavenie sa ukázalo ako nevyhovujúce v prípade PO3, ktorá nevykázala kontrahovanie a čerpanie. Pod tento stav sa podpísala nízka absorpčná kapacita žiadateľov a nevhodne nastavená výzva.

Odporúčalo sa presmerovanie finančných prostriedkov na realizáciu tých PO, v ktorých projekty vykazujú vysokú mieru pripravenosti, respektíve ich príprava nepovedie k výrazným zdržaniam pri čerpaní. Implementácia nasledujúcich opatrení však vytvárala predpoklad naplnenia cieľov IROP. Ako hlavné opatrenie s cieľom optimalizácie riadenia IROP je potrebné vnímať prechod kompetencií a úloh RO IROP z MPRV SR na MIRRI SR s účinnosťou od 1.10.2020.

RO prijal v roku 2020 tiež nasledovné konkrétne opatrenia na zabezpečenie plnenia cieľov, ukazovateľov a zrýchlenie čerpania záväzku n+3 a implementácie:

- na základe vykonanej finančnej inventúry boli identifikované voľné finančné prostriedky a aplikovaný zásobník projektov
- v súvislosti s urýchlenním implementácie projektov v rámci delimitácie Sekcie IROP na MIRRI SR, RO v spolupráci s CKO pripravil návrhy 40 zjednodušení procesov, ktoré boli po vzájomných konzultáciách zapracované do riadiacej dokumentácie IROP a schválené do 18.12.2020. Tieto procesy boli upravené hlavne v oblasti postupov verejného obstarávania, implementácie projektov a overovania výdavkov, postupov konania o ŽoNFP a administratívnych kapacít RO
- prebieha intenzívna komunikácia s jednotlivými SO; RO uskutočňuje tiež pravidelné stretnutia s jednotlivými zástupcami samosprávnych krajov k progresu implementácie
- aktívne projektové riadenie a manažment na úrovni RO a SO pre jednotlivé špecifické ciele
- v dvojtyždňovom intervale je monitorované priebežné čerpanie na úrovni jednotlivých regiónov, implementovaných projektov (exaktne podľa jednotlivých žiadostí o platbu)
- akcelerácia procesov v rámci vyhlásených výziev (najmä procesu prijímania a hodnotenia ŽoNFP, príprava rozhodnutí o ŽoNFP, príprava zmlúv o NFP)

- aktívna komunikácia s prijímateľmi s cieľom urýchleného predkladania výdavkov s minimalizovaním chýb v prekladaných žiadostiach o platbu; predkladanie žiadostí o platbu rovnomerne v priebehu roka, aby sa predišlo kumulovaniu vysokého objemu na konci roka
- s cieľom zabezpečiť urýchlenú fyzickú ako aj finančnú implementáciu projektov RO a SO dohliadajú na dodržiavanie stanovených harmonogramov projektov
- vypracovanie plánu čerpania a priebežné vyhodnocovanie jeho naplňania; analýza naplňania záväzku n+3 a záväzného plánu prostredníctvom realizovaných výziev, projektov a predkladaných ŽoP
- v súvislosti s prevenciou a bojom proti podvodom a korupcii je plánované školenie zamestnancov zamerané na túto tému, ako aj, v nadväznosti na zistenia zo systémového auditu, aktualizácia nástroja na sebahodnotenia rizík, prehodenie rizík predovšetkým vo vzťahu k podvodom a podrobná analýza rizík v rámci systému riadenia rizík na všetkých úrovniach OP

S cieľom zvýšiť kontrahovanie zdrojov po zvyšok programového obdobia a s ohľadom na stav kontrahovania a čerpania RO v budúcom období zväží presmerovanie finančných prostriedkov na realizáciu tých prioritných osí, v ktorých projekty vykazujú vysokú mieru pripravenosti, respektíve ich príprava nepovedie k výrazným zdržaniam pri čerpaní, pričom budú rešpektované regionálne alokácie jednotlivých RIÚS/IÚSMO.

4. Všeobecný záver

Vzhľadom na pandémiu COVID-19 v rokoch 2020, 2021 a súvisiacich nariadeniach vlády SR na zamedzenie jej šírenia boli v danom období zaznamenané značné obmedzenia a vplyvy ako napr. výpadky administratívnych kapacít v dôsledku pandemických PN, OČR a karanténnych opatrení, posunutie termínov, obmedzenie stretnutí a počtu účastníkov na stretnutiach, ako aj organizačné a kapacitné zmeny na RO a jednotlivých SO. Napriek spomenutým okolnostiam boli všetky úlohy v tomto náročnom období realizované s maximálnym úsilím. V roku 2023 sa bude klásť dôraz na zabezpečenie hodnotenia vplyvu realizovaných aktivít a posúdenie naplňania pokroku k naplneniu špecifických cieľov jednotlivých PO. Najdôležitejšou úlohou bude personálne zabezpečenie manažérov hodnotenia, ich kvalifikačná príprava a včasnosť realizácie hodnotenia.

Zoznam použitých skratiek:

EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
ESF	Európsky sociálny fond
KF	Kohézny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
CKO	Centrálny koordinačný orgán
MV pre OP IROP	Monitorovací výbor pre Operačný program Integrovaný regionálny operačný program
RO	riadiaci orgán
SO	sprostredkovateľský orgán
HP	horizontálny princíp
OP	operačný program
PO	prioritná os
ITMS2014+	IT monitorovací systém pre programové obdobie 2014 – 2020
SFC	systém elektronickej výmeny informácií medzi EK a členskými štátmi